

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Monitoringrapportage EU-middelen

Zaaknummer
453983

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 5 mei 2026

Geachte voorzitter,

Volgens vaste afspraak wordt Provinciale Staten tweemaal per jaar geïnformeerd over de Europese subsidiemiddelen die aan Zeeuwse organisaties c.q. projecten toegekend zijn. Aanleiding hiervoor is de EU-subsidiemonitor.

Monitoringrapportage

Tweemaal per jaar worden Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten geïnformeerd over de benutting van Europese subsidies in provincie Zeeland. De informatie is afkomstig uit de interne EU-subsidiemonitor en de ERAC-rapportage. De monitor is een momentopname die aan verandering onderhevig is. De daadwerkelijk ontvangen subsidies na afronding van projecten en programma's kan afwijken van de toegekende bedragen.

Sinds 2025 is de aanpak voor de nota aangepast. De ERAC-rapportage Zuid-Nederland biedt een basis voor de nieuwe EU-subsidiemonitor, maar is niet meer de enige bron van informatie. De EU-subsidiemonitor wordt aangevuld met de meeste actuele data over programma's waarbij de Provincie in het beheer zit. Daarbij zijn alle projecten ingedeeld in transities en thema's die overeenkomen met de provinciale doelen om de toegevoegde waarde van EU-middelen concreter in beeld te kunnen brengen. De nota is opgedeeld in twee hoofdstukken, het beeld van provincie Zeeland en een algemeen beeld van Zuid-Nederland.

Beeld provincie Zeeland

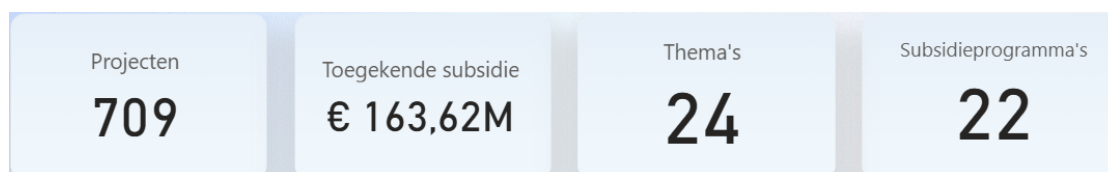
Samenvatting

De subsidiemonitor is aangevuld met projecten die zijn goedgekeurd of gewijzigd sinds april 2026. De belangrijkste wijzigingen:

- Om de leesbaarheid van de data te vergroten zijn de landbouwprojecten onder 'Energie & Klimaat' verplaatst naar een eigen categorie, 'Landbouw'. Als gevolg daarvan zijn er minder projecten onder 'Energie & Klimaat'.
- In deze periode zijn er 92 projecten bijgekomen ter waarde van 32 miljoen euro. De stijging komt grotendeels door goedgekeurde projecten binnen de tweede tranche van Gebiedsinvestering Netten op Zee;
- Ondanks dat de programmaperiode richting het einde loopt en de subsidiemogelijkheden minder worden, zijn er toch een goed aantal projecten bij gekomen. De grootste stijging in aantallen projecten komt door afgeronde openstellingen binnen het GLB-NSP.

Kerngetallen

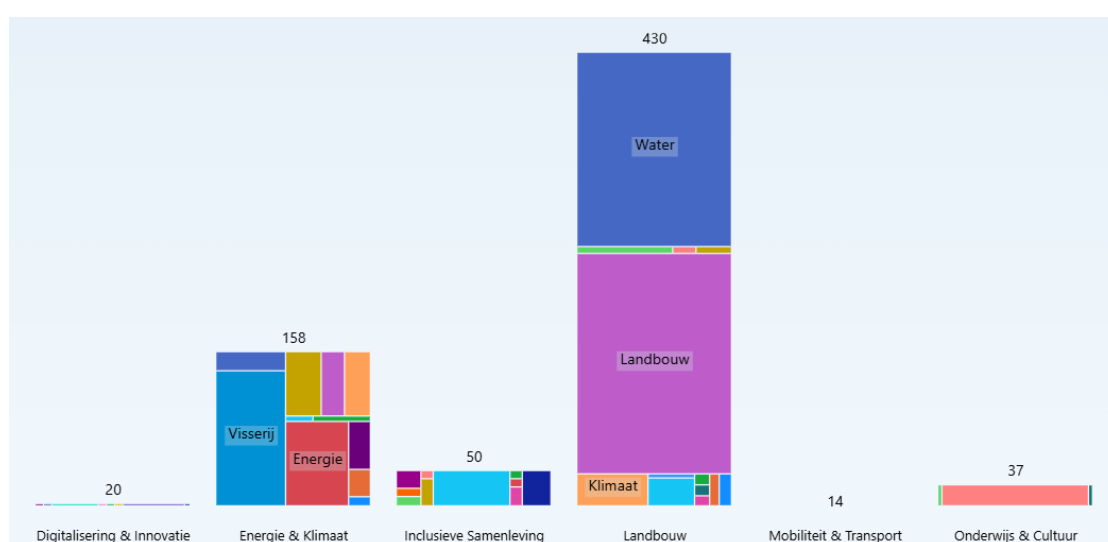
Per april 2026 is voor een totaalbedrag van € 163 miljoen subsidie toegekend aan 709 projecten in 22 subsidieprogramma's. In de vorige rapportage betrof het € 131 miljoen voor 617 projecten in 20 subsidieprogramma's.

In onderstaande paragrafen wordt meer duiding gegeven aan deze cijfers.

Transities en thema's

Om een inhoudelijke duiding te kunnen geven van de toegevoegde waarde van Europese middelen zijn de projecten in transities en thema's onderverdeeld. In bijlage 4 staat een korte toelichting op de transities en thema's.

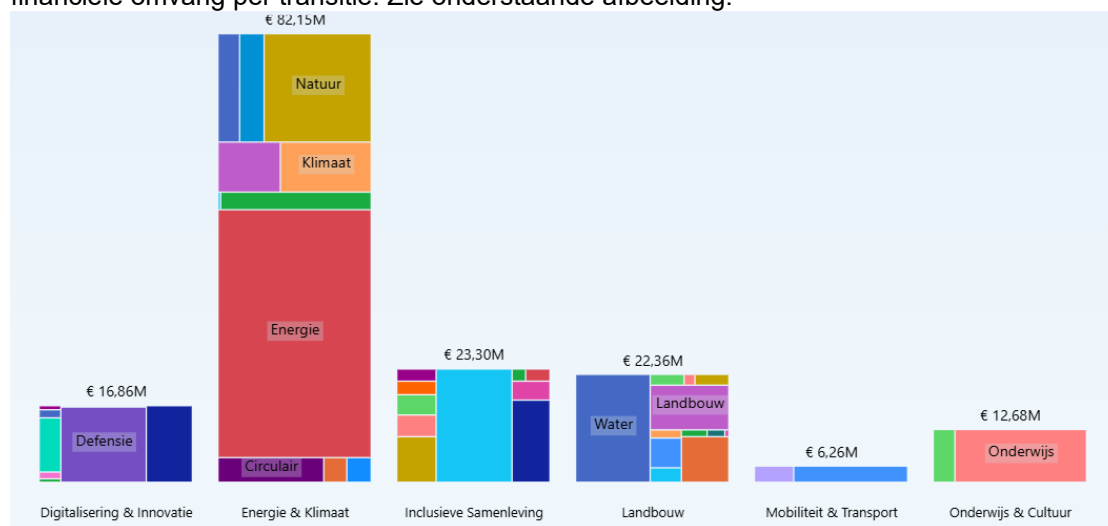

Figuur 1 Aantallen projecten per transitie

Om de data beter leesbaar te maken is een nieuwe transitie toegevoegd voor landbouw. Alle projecten die eerst onder het thema 'landbouw' geplaatst waren staan nu onder de transitie landbouw. Tevens zijn de landbouwprojecten nader bekeken en opnieuw ingedeeld op basis van inhoud. Daaruit komt naar voren dat er vooral waterprojecten en landbouwprojecten worden uitgevoerd, maar ook een veelvoud aan andere onderwerpen.

In voortzetting van de vorige rapportage worden de meeste projecten uitgevoerd in het GLB-NSP landbouwprogramma. Voor de andere transities is een lichte stijging te zien van ongeveer 1 tot 10 projecten per transitie.

Voor deze rapportage is een nieuwe grafiek toegevoegd waarin wordt gekeken naar de totale financiële omvang per transitie. Zie onderstaande afbeelding.

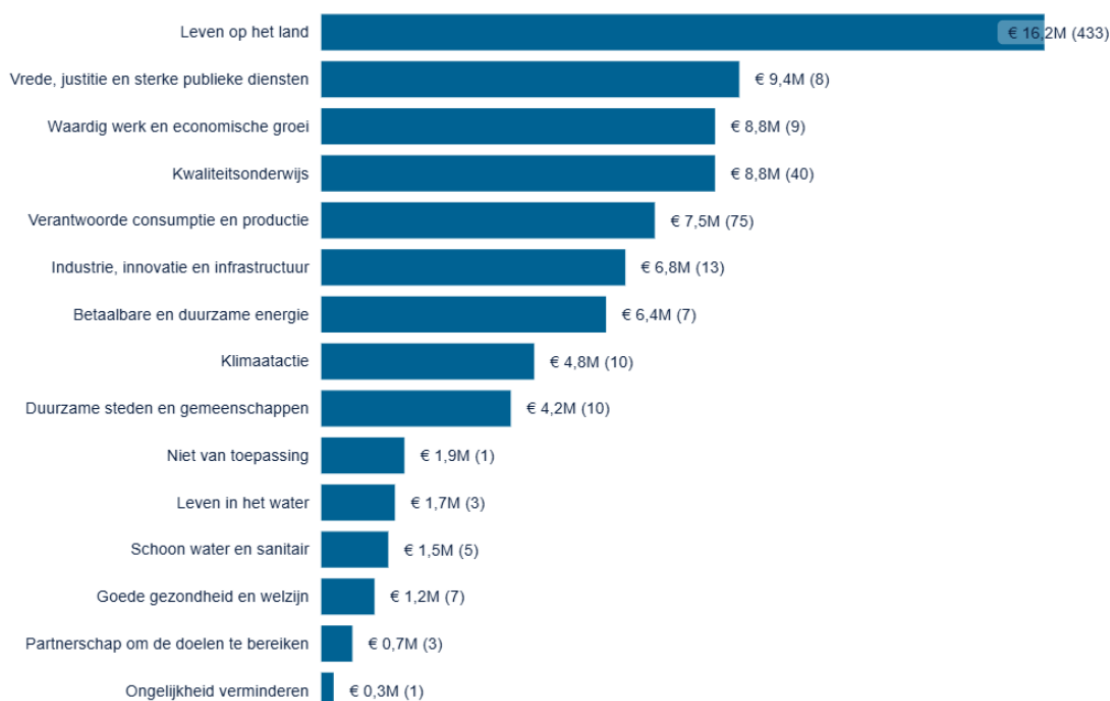

Figuur 2 Totale financiële omvang per transitie

Vergeleken met de afbeelding met projectaantallen verschuift het beeld van hoofdzakelijk landbouw naar hoofdzakelijk Energie & Klimaat. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de financiële projectomvang binnen het GLB-NSP relatief klein is vergeleken met andere Europese programma's.

Duurzame Ontwikkelingsdoelen

Een andere inhoudelijke indeling van projecten kan op basis van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Deze indeling wordt internationaal gebruikt en geeft een alternatief overzicht. Zie onderstaande tabel voor meer informatie. Veel van deze onderwerpen dragen bij aan brede welvaart wat ook door Provincie Zeeland wordt nagestreefd.

Subsidieprogramma's

Zeeuwse organisaties hebben subsidie ontvangen uit 22 subsidieprogramma's. Het valt op dat er weinig verband zit tussen het aantal projecten binnen een bepaald subsidieprogramma en de totale financiële omvang van dat programma. Onderstaande grafieken geven de financiële omvang en het aantal projecten per programma weer.

In financiële omvang dragen de programma's de Herstel- en Veerkracht Faciliteit (HVF), Just Transition Fund (JTF) en Interreg Vlaanderen-Nederland het meeste bij aan Zeeland. In aantallen projecten zijn dat NSP/GLB en POP3 (landbouw) en de Herstel- en Veerkracht Faciliteit (HVF).

Directe betalingen en EIB-leningen

Naast subsidies dragen andere Europese middelen ook bij aan provincie Zeeland. Zo heeft de Zeeuwse agrarische sector voor € 204.370.393 aan directe betalingen, markt- en prijsbeleid en plattelandsbeleid ontvangen. Verder heeft de Europese Investeringsbank voor € 621.874.157 aan leningen verstrekt aan uiteenlopende Zeeuwse projecten.

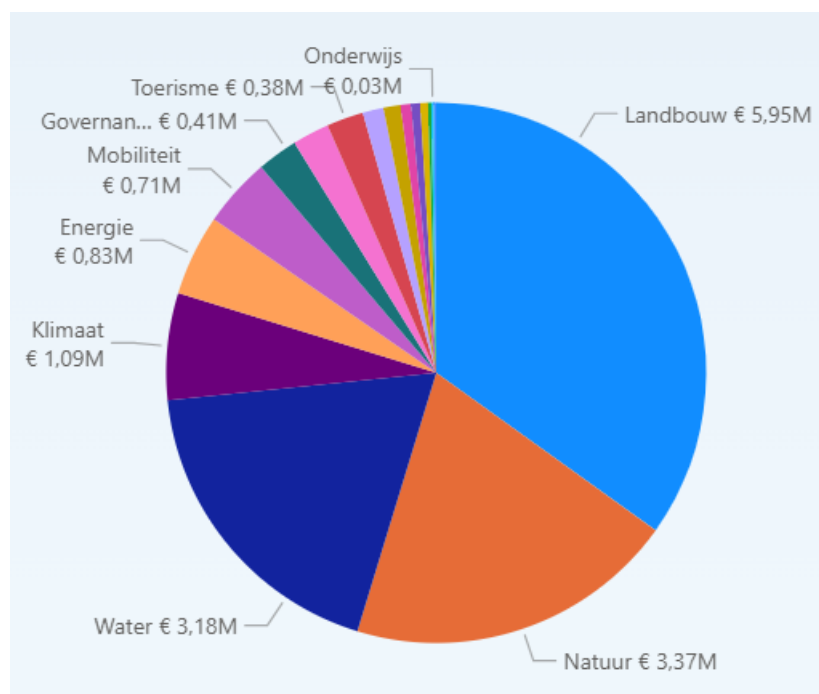
Cofinanciering Provincie Zeeland

Provincie Zeeland verleent cofinanciering voor Europese projecten. Hiermee wordt een vermenigvuldiging van het provinciale budget gerealiseerd. Aan 489 organisaties (niet uniek) is een bedrag van € 17.41 miljoen provinciale subsidie verleend aan 376 projecten.

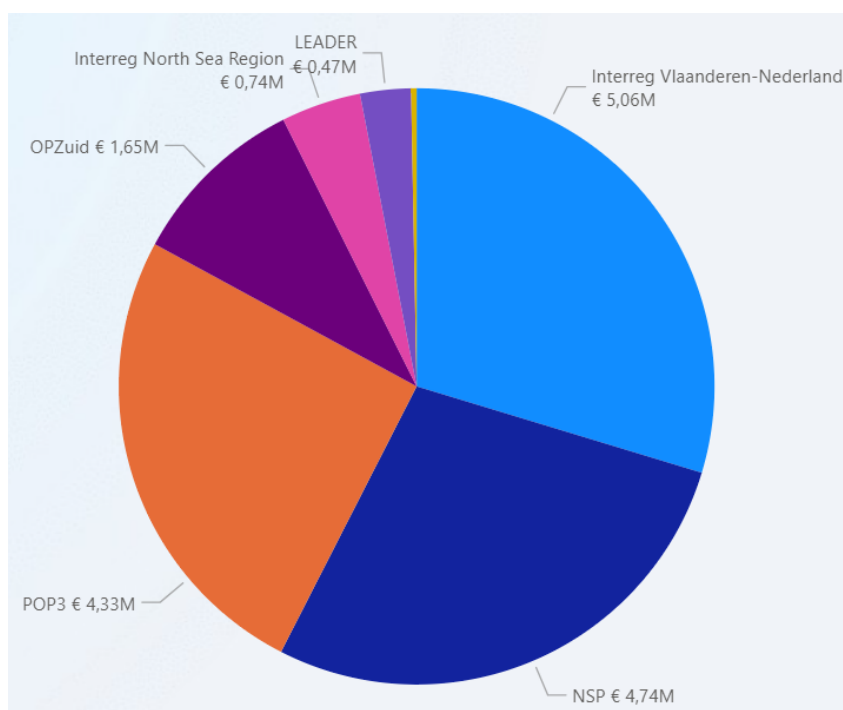
Het verstrekken van provinciale cofinanciering heeft als doel om het hefboomeffect van Europese subsidies te versterken waardoor provinciale middelen een grotere impact kunnen maken. Daarom is ook de multiplier berekend, zowel voor de teweeggebrachte Europese subsidie als de inbreng door bedrijven en consortia zelf.

De inzet van iedere provinciale euro heeft geleid tot een Europese bijdrage van € 1,27 en een bijdrage van private middelen van € 2,11. Gemiddeld is met elke provinciale euro een multiplier van € 3,38 gerealiseerd. Noot: de multiplier kan verschillen per programma, binnen OPZuid is de multiplier bijvoorbeeld 5,38 euro.

De ondersteunde projecten betreffen voornamelijk landbouwprojecten en projecten die ten goede komen aan klimaat en natuur. Zie onderstaande afbeelding voor een gedetailleerd inzicht.

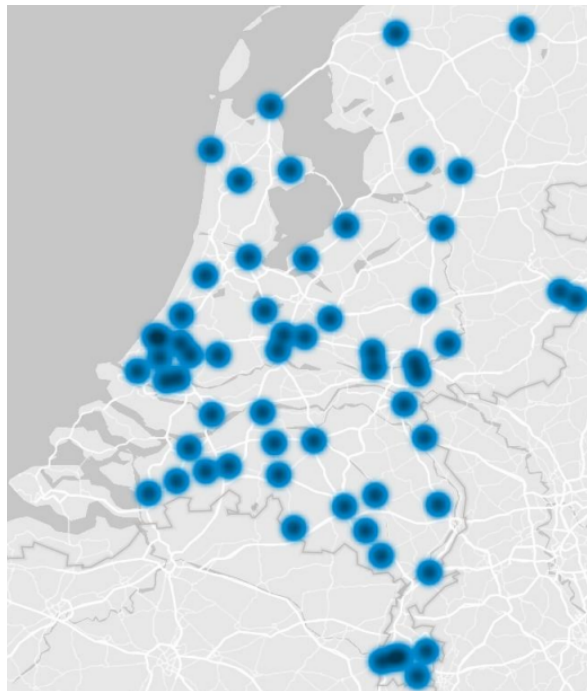
De totaalbedragen van cofinanciering zijn vrij goed verdeeld over meerdere subsidieprogramma's. Ondanks het kleinere aantal projecten draagt Provincie Zeeland het meeste bij aan projecten in het Interreg Vlaanderen-Nederland programma. Het andere overgrote deel gaat naar landbouwprojecten binnen POP3 en NSP. Zie onderstaande afbeelding voor meer informatie.

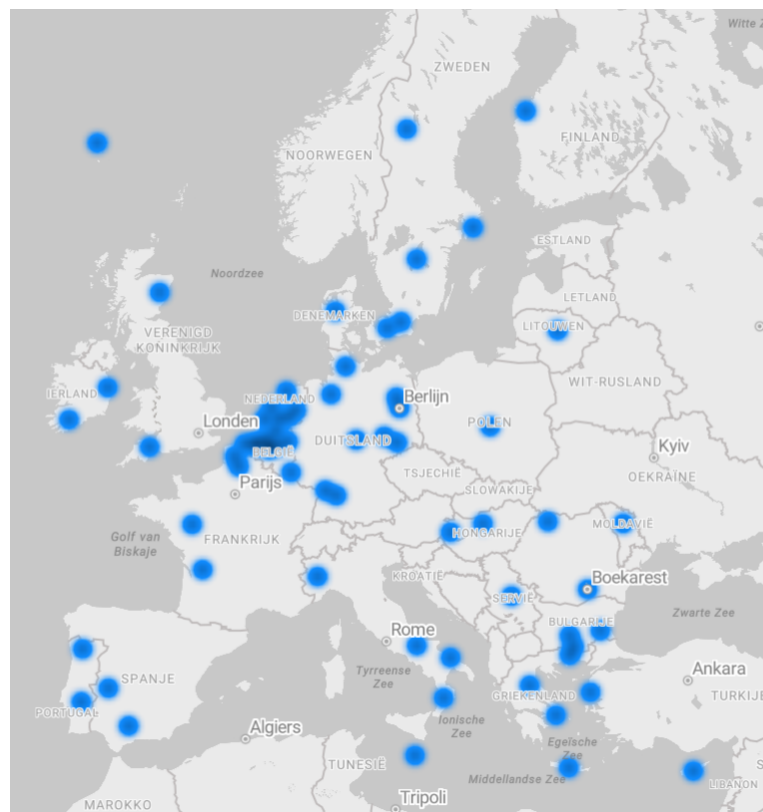
Samenwerkingspartners

Bij Europese subsidieprogramma's draait het om samenwerken, kennis delen en op die wijze regio's sterker maken. Een aantal programma's zoals GLB-NSP en JTF zijn gericht op Zeeland, maar het grootste gedeelte richt zich juist op samenwerking over de provinciegrenzen heen.

Binnen Nederland ligt het zwaartepunt van de samenwerking bij de Zuid-Nederlandse provincies en vermindert de samenwerking bij een grotere afstand. Desondanks is een goede spreiding te zien over Zuid-, West- en Midden-Nederland. Op onderstaande kaart is te zien waar de samenwerkingspartners gesitueerd zijn binnen Nederland.

Niet alleen binnen Nederland wordt de samenwerking aangegaan, ook wordt er veel (direct) over de grens samengewerkt. Onderstaande kaart geeft een indruk van de samenwerking met andere Europese regio's en landen. Er wordt ook samengewerkt met partners uit China, deze staan niet op de kaart. Verder is de kaart niet compleet en geeft enkel een impressie. In volgende rapportages wordt dit onderdeel verder uitgewerkt.

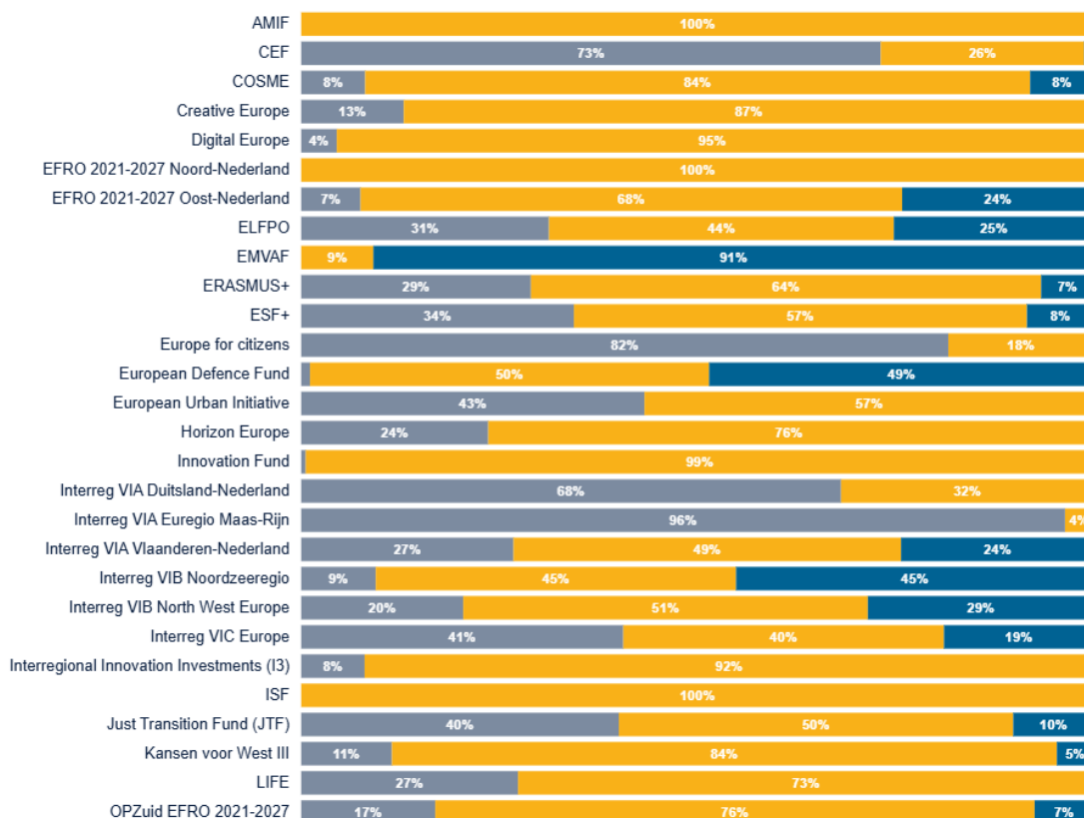
Algemeen beeld Zuid-Nederland (uit de ERAC-rapportage)

Kerngetallen

Per 01-01-2026 is binnen de programmaperiode 2021-2027 in totaal € 1,49 miljard aan Europese subsidies toegekend aan 3.976 Zuid-Nederlandse organisaties. Hiervoor dragen deze organisaties bij aan het realiseren van 2.833 projecten en dus dragen zij ook bij aan de realisatie van Europese, nationale en provinciale beleidsdoelstellingen.

Onderstaande tabel geeft de benutting van fondsen weer in vergelijking tussen de Zuid-Nederlandse provincies.

● Limburg ● Noord-Brabant ● Zeeland

Vergelijking vorige periode

Op het vergelijkbare meetmoment in de programmaperiode 2014-2020, dus 01-01-2019, bedroeg de toegekende subsidie € 1,07 miljard binnen 4.752 projecten en 3.588 organisaties.

Met een positief verschil van € 380 miljoen tussen de twee meetmomenten is in de huidige programmaperiode 36% meer subsidie toegekend dan in de vorige programmaperiode op het vergelijkbare moment. Het negatieve verschil in het aantal projecten is 1.919. Het grootste verschil tussen beide peilmomenten is zichtbaar bij het programma ESF. Tijdens de vorige programmaperiode waren op het peilmoment 2.715 projecten geregistreerd, terwijl er in de huidige tot nu toe 56 projecten zijn gepubliceerd. Mogelijke verklaring hiervoor is de aangepaste toekenningssystematiek binnen het programma. OPZuid telt ten opzichte van de vorige programmaperiode elf projecten en € 7,7 miljoen Europese subsidie meer. Ook ELFPO telt 246 projecten meer, maar € 5 miljoen Europese subsidie minder.

Opvallend is dat het aantal unieke organisaties dat subsidie ontvangt lager ligt, maar het totaalbedrag aan subsidie hoger ligt. Op dit moment worden dus door minder verschillende organisaties in minder projecten deelgenomen, voor een hoger subsidiebedrag.

Vergelijking met vorige EU-subsidiemonitor

Sinds de vorige EU-subsidiemonitor is € 200 miljoen subsidie toegekend aan 544 projecten. Als naar de benutting van de Europese programma's in Zuid-Nederland wordt gekeken, zijn er t.o.v. het peilmoment 01-06-2025 enkele opmerkelijke verschillen:

- De benutting van het European Defence Fund door Zeeuwse bedrijven is verder vergroot. Sinds de vorige EU-subsidiemonitor zijn 3 projecten goedgekeurd, voor ongeveer 4 miljoen.

- Koploper Horizon Europe loopt verder uit op de overige programma's met een toename van 79 projecten en € 83,6 miljoen toegekende subsidie sinds de vorige EU-subsidiemonitor. Deze toename komt door een grotere deelname door organisaties uit Noord-Brabant en Limburg, Zeeland heeft geen Horizon Europe projecten gestart.
- Ten opzichte van de vorige rapportage is bij het OPZuid-programma een toename van 27 projecten en € 17,3 miljoen te zien. Van de 121 projecten participeren Noord-Brabantse organisaties in 98 projecten (voor € 51,3 miljoen), Limburgse organisaties in 41 projecten (voor € 11,5 miljoen) en Zeeuwse organisaties in dertien projecten (voor € 5,1 miljoen).

Onder nationale regie kent EMVAF een toename van achttien projecten en € 2,6 miljoen Europese subsidie. 62 van de in totaal 65 projecten worden uitgevoerd door organisaties in COROP-regio Overig Zeeland (omvat de Zeeuwse gemeenten behalve in Zeeuws-Vlaanderen). De meeste projecten vallen onder de regeling 'Productieve investeringen voor duurzame aquacultuur'.

Conclusies

Europese middelen dragen significant bij aan het realiseren van de Zeeuwse beleidsdoelen. Sinds 2021 is al € 163 miljoen aan Europese subsidie ontvangen voor 709 projecten. De voornaamste onderwerpen betreffen de energie & klimaat transitie en de landbouwsector. De stijging sinds de vorige rapportage is grotendeels te danken aan de goedkeuring van de tweede tranche binnen de Herstel- en Veerkracht Faciliteit (Gebiedsinvesteringen Netten op Zee) en het European Defence Fund.

Opvallend is dat het aantal unieke organisaties dat Europese subsidie ontvangt lager ligt dan in de vorige periode, maar de totale subsidies hoger ligt. Er wordt dus door minder verschillende organisaties in minder projecten deelgenomen, maar voor een hoger subsidiebedrag.

Provinciale cofinanciering heeft per provinciale euro geresulteerd in € 3,38 aan Europese en private middelen voor 489 (niet unieke) organisaties en voor 376 projecten. Binnen deze projecten is voor een totaal van € 76,36 miljoen geïnvesteerd in Zeeland.

Zeeuwse organisaties maken in groeiende mate gebruik van defensiegerichte programma's zoals European Defence Fund en de dual-use openstelling binnen OPZuid en lopen hierin vooruit op de andere Zuid-Nederlandse provincies. In bijlage 5 zijn de nieuwe projecten toegelicht.

Naar mate de programmaperiode vordert beginnen de meeste subsidieprogramma's leeg te raken en zijn er minder mogelijkheden om projecten in te dienen. In de komende rapportages zal het beeld steeds duidelijker worden hoe Zeeland heeft gepresteerd in 2021-2027. Mede hierom is in toekomstige rapportages te verwachten dat er een minder sterke stijging van benutte middelen wordt gerapporteerd.

Tegelijkertijd zijn de voorbereidingen voor de nieuwe programmaperiode begonnen, met als startschot de voorstellen van de Europese Commissie van afgelopen zomer. Het volgen van deze ontwikkelingen en invloed uitoefenen op het proces is van belang voor Zeeland zodat de Europese-middelen aan blijven sluiten bij de Zeeuwse doelen. Met name het proces dat door het Rijk, als lidstaat van de EU, is ingezet komt in een fase dat actieve bestuurlijke betrokkenheid vanuit o.a. de provincies vereist is. Op 1 juni wordt een GS-themasessie georganiseerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge, Voorzitter

drs. M.C.J. Franken, Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. Beknopt overzicht per programma in direct beheer
2. Begrippenlijst afkortingen
3. Definities transitie & thema's
4. European Defence Fund projectfiches

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.